

Tervek és követelmények

Építők párttaggyűlése

A tervezést 1983-ra taggyűlés hagyta jóvá a Szegedi Magas- és Mélyépítőipari Vállalat több mint hetven tagja pártalapszervezetében is. Az átlagosnál nagyobb volt az érdeklődés a napirendek iránt. A párttagság közel teljes létszáma bizonyította azt, másrészt a szokásosnál jóval több hozzászóló. A vállalat — az ipari tanulókat is számolva — közel ezer dolgozót foglalkoztat az építésvezetőségektől a műhelyekig. Tevékenysége igen erősen kötődik a várospolitikai feladatokhoz, lévén, hogy többnyire lakóházak felújításán, utak és liftek karbantartásán dolgozik. Magas- és mélyépítése gyakorlatilag kiterjed Szeged Belvárosán kívül a környező településekre, Algyőig, Kiskundorozsmáig, Tápéig, Széregig.

Mindezeket azért fontos megemlíteni, mert az első napirend — a vállalat 1982. évi gazdasági eredményeinek ismertetése **Pintér János** főkönyvelő előterjesztésében — az összes dolgozóhoz szült a párttagság útján. A meglehetősen sok adat és szám közül mindenki megjegyezte a lényegét, hogy dolgozhattak volna tavaly jobban is, mert nyereségben átlag alatti eredményt értek el. 7 millió 13 ezer forintot az előző évi 13 millió ötszáz ezer forinthez képest. A lemaradás igencsak szembeütő, ha azt is tudjuk, hogy tavaly 16 millió 200 ezer forintot határozott meg nyereségben. Tavaly decemberben még az volt a látszat, hogy nyereségben nagy vonalakban közel járnak ahhoz, amit terveztek, vagy eléri a tavalyelőtti színvonalat. Amikor azonban pontosabban számoltak és kibukáltak a lecsúszó tételek a gazdálkodásban, a termelésben — bírság, el nem végzett, nem számlázható munka, pocskolós anyag, energiával rossz adatszolgáltatás, összhang nélküli munka, minőségi kifogások stb. — jó-

zanított ki a csalódás, a meglepetés. A lakatosüzem és a 3-as főépítésvezetőség dolgozóit csak nyereséggel, megérdemelt elismeréssel, a vállalat nagyobbik felében inkább csak dolgoztak. A meggyőzés módszere sok helyen megbukott, s a hibákból és a hiányosságokból való kímcsakodás sem fogadható el a jövőben. Csak a következetességnek, a jó gazdálkodásnak az ellenőrzésnek van jövője, a magyarázkodás korszaka lejárt, s aki ezt nem akarja vagy nem tudja vállalni, attól elköszönnek.

Ilyen szigorú mérleg, önvizsgálat és szókimondás után — az előző témához kapcsolódóan — a pártalapszervezet 1983-as gazdaságpolitikai és a pártéletre vonatkozó munkatervének, vezetője ülésterveinek megfogalmazása következik **Szöke Lászlónak**, az alapszervezet titkárnak előterjesztésében. Jó módszer volt írásban előre megküzdeni mindkét tervezetet az alapszervezet nyolc pártcsoportjának, hogy előzetesen tárgyalják meg, mondják el róluk a véleményüket, korrigáljanak rajtuk, tegyenek észrevételeket, javaslatokat.

Ez a módszer követendő, mert nagyon is bevált. A pártcsoportok éltek a lehetőséggel mind a tervezetek tartalmát, formáját, stílusát illetően, s ha nem is az egészet, egyes pontokat szinte újrafogalmaztak, világosan, mindenki számára érthetően.

A tavalyi tapasztalatok okulva különválasztották a gazdasági vezetőség feladatát a pártalapszervezet vezetőjétől, hogy ne keveredjenek össze, mert olykor összemossák a felelősség és előállhat olyan helyzet, hogy konkrét dolgok elemzésekor egymásra mutogatnak.

Meghatározott gerince, váza van a pártéletnek, kezdve az agitációtól és propagandától az oktatásig, a pártéletről a gazdasági munkáig stb., csak hús-vér tartalmat

kell építeni rá. Ezt mindig az adottságok határozzák meg és döntik el. Hogy itt, ennél a vállalatnál igényességben is felnőtt, megérett a párttagság arra, hogy amit előtte terjesztenek, abból mit fogadjon el, hagyjon jóvá, vessen el és javasoljon helyette más, — azt bizonyítja a tervezet fölött kialakult vita. Szinte izekre szedték a programot, egyes tételeit megkérdőjelezték, a többi között például azt: milyen ismervek alapján kapjon valaki pártmunkát? Nyilvánvalóan képzettségétől, rátermettségétől függően. Akkor azt így is kell megfogalmazni.

A kinyilatkozások ideje lejárt, ezt ebben az alapszervezetben is észrevették, sőt tudják. Erről győzték meg a szenvedélyes hangú felszólalók — **Lengyel László, Stefanik József, Antolik András, Bakos Tibor, Gazdag József, Balogh Mihály, Neszter Ágnes, Szalai Sándor, Forgó Lajos** — akik közül többben másodsorú, sőt harmadszor is kérték szót. A tanácskozási vezető **Korom István** zárszavában joggal állapította meg — a múlt évet értékelő beszámoló taggyűléssel szemben, amikor jó néhányan hiányoztak igazolatlanul —, hogy e fórumon most pezsgó, eleven volt a véleménycsere, a közös dolgok iránti érdeklődés. A párttagság jó tanácskozási mondat magának.

L. F.

Számítógép készíti a diagnózist

A Grúz SZSZK egészségügyi minisztériumának onkológiai tudományos központjában kifejlesztették a „Rubin” új számítógépes berendezést, amely lehetővé teszi több személy gyors és pontos vizsgálatát, a betegségek idejében való észlelését és jellegének megállapítását.

Az új gyorsdiagnosztikai módszer a paciens teste által kisugárzott hő regisztrálásán alapul. Ennek az alényegé, hogy a test egészséges és beteg részeinek hőmérséklete különböző.

A postamester háza

A Leningrád melletti Vira falu központjában különös épületgyűjtés táru a látogató elé, amely a „Postamester háza” elnevezést viseli. Az épületek a Pétervárt hajdan Oroszország városával összekötő útvonalak mentén létesített postaállomások egyike. A helyi elbeszélések szerint A. Sz. Puskin a fővárosból Mihajlovskójéba tartó útjai során több alkalommal is betért az állomásra. Az sem kizárt, hogy itt szerezte a Postamester című elbeszélésének alapjait.

Tanulmányi verseny

A Művelődési Minisztérium közölte az országos középiskolai tanulmányi verseny első fordulójának eredményeit. Az 1982/83. tanévben is szépen szerepeltek Csongrád megye és Szeged közepfokú iskoláinak tanulói; a tavalyinál is többen vehettek részt a második fordulóban. Figyelmet érdemel, hogy a Radnóti gimnázium tanulói közül biológiából 45-en jutottak a középdöntőbe. Eredmények.

Történelem: Makó Mária Anikó (Radnóti gimnázium), Brenda Tünde (hódmezővásárhelyi Bethlen gimnázium).

Magyar irodalom: Kovács Hedvig, Szógi Andrea (Radnóti gimnázium).

Magyar nyelv: Vajdovich Ágota, Földesi Dalma (Bethlen gimnázium), Veréb Zsolt (szentesi Horváth M. gimnázium).

Földrajz: Elek Otília, Győri Ferenc, Kovács Csilla (Radnóti gimnázium).

Politikai gazdaságtan: Péter Zsuzsanna, Turi Anna (szegedi közgazdasági szakközépiskola).

Matematika: (speciális osztály): Kruzlicz Ferenc, Mészáros László, Rojik Imre, Váradi Györgyi, Csuri Piroška.

Matematika: (általános tantervű): Holló Szabó Ferenc, Tanács István (Déri szakközépiskola), Rácz Oszkár (Bethlen gimnázium), Boros Tibor (Radnóti gimnázium).

Fizika: Horváth József (Vedres szakközépiskola), Csuri Piroška, Rovó László, Viharos László, Tokodi Zoltán (Ságvári gimnázium), Tóth Simon, Széll Zoltán (Radnóti gimnázium), Sebők P. Imre (Horváth M. gimnázium).

Kémia: (általános): Solti Csaba (csongrádi Batsányi gimnázium), Sebők P. Imre (Horváth M. gimnázium), Szécsi Mihály (Bethlen gimnázium), Molnár Tamás (Ságvári gimnázium), Judik Csaba, Hermann Róbert, Zsótér András, Sóki József (Radnóti gimnázium).

Kémia: (fakultatív tagozat): Ambrus Katalin, Nemesó Ildikó, Bernecz Zsuzsanna, Köhlmann Péter

kertbarátoknak

Elterjed-e a laskagomba?

A gombát sokan nem tartják fontos ételmezzési cikknek. Különösen érvényes ez Szeged környékére. Leginkább a piacon kapható, vadon termő gombák kerülnek ellenőrzött forgalomba. Pedig a gomba magas fehérjetartalma és egyéb kedvező étrendi hatása miatt sokkal nagyobb figyelmet érdemelne. A hatvanas években az egyik megyei termelőszövetkezet próbálkozott üzemszerű laskagomba-termeléssel, azonban termékükből Csongrád megyében igen keveset tudtak eladni, országosan is soknak tűnt a megtermelt mennyiség, a folyamatos exportot nem tudták biztosítani, be kellett zárni a gombaházat.

Az utóbbi időben azonban egyre többet lehet olvasni a termelés fellendüléséről, és úgy tűnik, hogy a fogyasztók is egyre inkább felismerték a gomba táplálkozási értékét, a Gödöllői Áfész természetű szakcsoportot alakított. Megítélésem szerint a megyében is komolyabb mennyiség értékesítésére volna lehetőség.

A laskagomba, irodalmi adatok szerint, eredetileg faanyagban nő, de mezőgazdasági hulladékon is eredményesen termelhető. Fűrészporon, fahulladékon, elhalt faanyagon, fatuskón különösebb gondozás nélkül is nyereséggel termeszthető tavasztól őszi. A természethez egyszerű gazdasági épületek felhasználhatók. Az a fontos, hogy a technológiai előírás szerinti hőmérsékletet, a szükséges szellőztetést biztosítani lehessen, ezért a felhasználás előtt némi átalakításra van szükség. A legkisebb gond a termeszthetőkével van. Az alapanyag összetétele körülbelül 50 százalék kukoricaszár, 30 százalék búzaszalma és 20 százalék puhafa-fűrészpor. A szárat és szalmát 10 centiméter hosszúságra össze kell szecskázni, a fűrészporral összekeverve kissé megnedvesíteni, egy óráig 100 fokon kell gőzölni. Majd

Nagy figyelmet kell fordítani a helyiség légcseréjére. Oránként ötszöri légcserét kell biztosítani ventilációval, de megfelelő szellőztető- és külső hőmérséklet esetén természetes szellőztetés is elegendő. A nyári időszakban, illetve mesterséges fűtés esetén fólia alatt is lehet természetesen foglalkozni.

Biológiai kertművelés

Az utóbbi időben rendkívül sokat foglalkoznak a biológiai kertművelés lehetőségével, amit feltétlenül indokolt a tesz a rendkívül széles körben és nagy mennyiségben felhasznált kemikáliák sokasága. A szabad természetben megbomlik a talaj mélyebb rétegeibe jutnak.

A talajban levő mikroorganizmusok aktivitását úgynevezett természetes termékenységfokozók alkalmazásával kívánják biztosítani, melyek kalciumban, magnéziumban és különböző nyomelemekben jól ellátottak, de gazdagok természetes növekedési hormonokban. Ilyen anyagokat elsősorban a tenegerekből szereznek be. A makroelemek közül a káliumot, foszfort és nitrogént is természetes eredetű anyagból nyernek.

A szerves anyag visszafordításának egyik legfontosabb alkotórészének azonban a kerti komposztokat tartják, melyeknél a kezeléskor hívják fel a figyelmet. Itt lehetőség van arra, hogy óriási mennyiségű mikroorganizmust szaporítsanak el rövid idő alatt.

Ismételtelen szerelnék azonban felhívni a kiskerttulajdonosok figyelmét, hogy nálunk ennek a feltétel még nem biztosított, illetve egy-egy mikroparcellán nem valósíthatók meg eredményesen.

Dr. Tóth Mihály,
megyei főkertész

A moszkvai „lelki segély”

A pszichológiai rehabilitáció fogalma ma még szokatlan, de Ajna Ambrunova professzor, az ennek tanulmányozásával foglalkozó központ vezetője fontosnak tartja a feladatot.

A telefonban az emberek sokkal szabadabban mondják el gondjukat-bajukat. Főleg családi, személyes problémákról van szó. A hívók között sokan vannak, akiket betegségük, vagy koruk végérvényesen ágyhoz köt. A velük folytatott beszélgetések általában egy óráig is eltartanak. Néhányuk számára ez a telefon jelenti az egyetlen kapcsolatot a külvilággal. Ha a beszélgetések során nem tudjuk kialakítani a bizalom légkörét, akkor ez a szál is megszakadhat. Ezért az együttérzés, a megfelelő hang, a munkatársak alapvető tulajdonságai közé kell, hogy tartozzon.

A készülékeknek orvosi ügyelet működik, köztük különleges felkészítésű pszichológusok. Az ügyeletlen dolgozó orvosok felkészítése négyhónapos. Ez idő alatt előadásokat hallgatnak, pszichológiai kísérleteken vesznek részt, és beszédtechnikát tanulnak. A tanfolyam elvégzését követően vizsgabizottság állapítja meg, hogy a központ jövővendi munkatársa hogyan igazodik el az élet bonyolult problémái között, mi-

lyen gyorsan találja meg a megfelelő kontaktust a segítségére szorulóval.

— A névtelenség és az ember tisztelete munkánk legfőbb alapelve — mondja Ajna Ambrunova. — Meghallgatni, megérteni, ha szükséges, jó tanácsot adni. A pszichológusnak többet kell hallgatnia, mint beszélnie. A lelki megrázkódtatáson átesett ember számára a legfontosabb, hogy valaki megértse őt, elfogadja valamennyi hibájával együtt. És ha lehet, segítsen rajta, mutassa meg a kiutat a kilátástalannak tűnő helyzetekből is.

A központ a Szovjetunióban működő megelőzési rendszer befejező láncszeme. A rendszerhez tartoznak a járási klinikák mellett létrehozott szociális-pszichológiai rendelők, valamint az eddig ismeretlen — kríziskezelők.

Ha az orvos a telefonbeszélgetés során úgy érzi, hogy beszélgetőpartnerének hosszabb pszichikai vagy esetleg gyógyszeres kezelése van szüksége, akkor javasolja a klinika felkeresését. A telefonos segítségnyújtás tevékenysége során — talán az elnyert bizalom jeleként — ma egyre többen mutatkoznak be. Ez megkönnyíti a további gondozást.

Tatjana Komarova
(APN)